

duurzaamplus.nl

zelfstandig, onafhankelijk en ter zake

Crisis Oekraïne kansen voor lokale en duurzame mkb

Editor Désirée Crommelin, 13/09/2014

CRISIS IN DE OEKRAÏNE met sancties en boycot biedt kansen aan het lokale en duurzame mkb in de EU en Rusland. Dit is de stelling van Lavina Warnars, van Lavina's Eco Solutions in haar column voor duurzaamplus.nl.

Voordelen crisis Oekraïne

De bommen komen van links en rechts de huiskamer in. Mensen zijn op de vlucht, lijken vallen door het dak en het stinkt naar de overblijfselen van MH17. Welkom in Oekraïne. Naar het lijkt een ernstige en uitzichtloze situatie, want Rusland zet gewoon door. Al ontkent het dat. Maar er gloort hoop: Er zitten ook voordelen aan vast die we van te voren niet hebben kunnen voorzien en waar we de vruchten van gaan plukken. Hoewel de situatie schrijnend is, richt ik mij nu liever op deze eventuele voordelen dan op de nadelen. Wat zijn die voordelen en wat betekenen ze voor Europa, voor Nederland en voor ondernemers aan beide kanten van het conflict?

Sancties

De voordelen vloeien voort uit de sancties die we elkaar over en weer opleggen: de VS en de EU eerst aan Rusland en toen Rusland aan de EU en de VS. De sancties gaan over Russen op een zwarte lijst van de EU en de VS, over de G8 in plaats van G9, over Russische olie- en gasleveranties en over de Russische boycot van groente en fruit uit de EU. De negatieve gevolgen zijn vooral economisch voelbaar aan beide kanten. Volgens Nu.nl loopt de schade die de Europese economie lijdt door bijvoorbeeld het Russische invoerverbod van land- en tuinbouwproducten, op tot 6,7 miljard euro per jaar. Maar in elk nadeel zit een voordeel, ook in deze situatie.

McDonalds

Fastfood ketens als McDonalds komen wel vaker in opspraak vanwege gezondheidsredenen en risico's, niet alleen in Rusland. Dus Russische sancties om deze voedselketen om die redenen aan te pakken kan het bedrijf alleen nog meer in de richting duwen naar verantwoord ondernemen, inclusief de levering van gezonde, lokale producten. De sancties kunnen ervoor zorgen, dat het bedrijf zich wel twee keer bedenkt over waar het mee bezig is en waar haar producten vandaan komen. Het kan de bedrijvigheid van het lokale en duurzame midden- en kleinbedrijf in Rusland zelf en in andere landen waar de keten actief is, stimuleren.

“Van lage prijzen in de handel heb ik nog niets gemerkt”, zegt groenteman Willem Detmer.

Lokale markt

Met het bannen van de grote McDonalds maakt de kleine Russische ondernemer dus meer kans op de lokale markt. Die kleine ondernemer had daar tot nu toe weinig tot geen kans als de fastfood keten zich in de buurt vestigde. De consument in de EU, maar ook in Rusland kiest voor gemak: snel, goedkoop en grootschalig elders geproduceerd Amerikaans fastfood. Als de lokale ondernemer deze kans nu krijgt en ook grijpt, zal de concurrentiepositie van deze ondernemers veranderen en de lokale economie groeien. Groente en fruit worden dan niet meer naar Rusland geëxporteerd zoals, bijvoorbeeld Nederlandse peren en tomaten, maar in Rusland zelf geteeld.

Kansen

Natuurlijk heeft deze ontwikkeling ook zijn nadelen, maar ik zie de voordelen voor lokale ondernemers in de EU, Rusland en zelfs China! Immers door de stop op export zijn we aan beide kanten gedwongen naar andere wegen te zoeken om het waardevolle voedsel zelf te produceren, te verkopen en te kopen. Westlandse telers, veelal mkb-ers kijken weer naar de lokale – in Nederland en EU – markt, maar ook naar de Chinese markt. Rusland op zijn beurt is eveneens gedwongen te kijken naar zijn eigen

productie en consumptie en is al begonnen met het importeren vanuit China. Zo lijkt, dat China hierin ook een winnaar is. Maar dat even daargelaten.

Volhoudbaar

Grote bedrijven worden nu noodgedwongen gestimuleerd om meer voedsel te gebruiken en af te nemen van producenten uit de regio. Lokale, duurzame en eventueel biologische productie betekent minder transport en dus minder CO₂-uitstoot. Een welkom gevolg voor ons allen aan beide kanten. Bovendien zouden regio's, waar ook ter wereld niet alleen *'dat wat de boer kent'* moeten produceren en eten, maar kunnen inzetten op diversiteit en op *'verloren producten'* om volhoudbaar – het Zuid-Afrikaanse woord voor duurzaam – en veerkrachtig te worden tegen externe schokken op politiek, sociaal of milieugebied. Het stimuleert zeker verbeteringen op al deze gebieden.

Van olie en gas naar groen

De sancties op de energiesector van zowel olie als gas – met name het Russische dreigement de gaskraan dicht te draaien – kunnen sneller leiden tot additionele investeringen in innovatie van hernieuwbare, betrouwbare en onafhankelijke energiebronnen in Europese landen, die dit gas afnemen. Denk daarbij dan aan energiebronnen als zon, wind, geothermie, waterkracht en biogas. Met een CO₂-belasting zou het kabinet Rutte II hiertoe ook nog eens een flinke aanzet kunnen geven tot het gebruik van duurzame energiebronnen. Ondernemers zullen hiervan profiteren. Dat de politiek in Den Haag op dit moment de inzet op deze alternatieve en schone energiebronnen toejuicht – zij het op grond van de Russische sancties – is misschien niet de gewenste en stevige basis onder het Nederlandse duurzaamheidsbeleid. Hoe dan ook, het effect kan hetzelfde zijn: duurzame, schone energie en onafhankelijker van olie, gas en kolen uit eigen land of uit andere contreien en vijandige landen.

Veerkrachtig

Het is natuurlijk discutabel of het mkb, de consument en de economie in Rusland met meer lokaal en duurzaam voordeel haalt uit de crisis. Ook wat het effect daarvan zal zijn op het draagvlak van de bevolking voor president Poetin. Toch stel ik hier, dat deze crisis niet alleen leidt tot vele slachtoffers, maar hopelijk ook tot veerkrachtigere en duurzamere ondernemers, die meer kansen krijgen en grijpen, om duurzaam te groeien. Dat willen we toch allemaal?

Lavinia Warnars,
Foto: © Jantien de Bood
foto: © duurzaamplus